

CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 245

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

23 de gener de 1926

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

L'any franciscà

Adhuc els artistes de més força creadora necessiten un model per a plasmar llurs obres. Un pintor no pastarà els colors dins la penombra d'una cambra. Quan vol copsar la bellesa del món exterior submergeix el seu esperit dins la quietud i la pau de les muntanyes.

L'home necessita també un model que pugui donar-li aquella llum que li manca per a seguir el camí dreturer.

Si a nosaltres ens demanessin un model per a posar-lo davant els ulls dels homes, escolliríem el Pobriçó d'Assís. Un autor ha dit que, després del sepulcre de Jesucrist, el de Sant Francesc és el més gloriós. Catalunya hauria de celebrar solemnement l'any franciscà que començarà el mes d'agost. Del segle XIII ençà la figura de Sant Francesc s'ha mantingut lluminosa com un estel.

El Pobriçó d'Assís volia que s'estimessin els homes i maldava per estructurar novament els pobles, units pel vincle de l'amor cristià.

Esteneu la mirada per damunt la terra i veureu com és tempestat el pit dels homes i com són exacerbades les passions! Els homes no s'estimen i s'escometen follament com enemics irreconciliables.

Ah! si els homes esguardessin els ulls serens de Sant Francesc i copsessin una mica de llum del seu esperit roent com una flama! Sant Francesc no solament estimava el germà sol i la germana lluna i el remoreig de la font casta i pura, sinó també el germà llop. Hem de sentir-nos germans fins de l'home més mesquí de la terra!

Sant Francesc era humil com la flor camperola que floreix ignorada voltada d'herba fina i flonja. El seu cor regalimava mel. Quan un home rústec li digué que estigués sempre a l'aguait perquè el món esperava molt d'ell, s'agenollà als seus peus i li donà les gràcies pel consell.

La humilitat ha estat gairebé bandejada de la terra. Tots portem un rei absolut dins el pit. Ens creiem superiors als altres i esguardem amb menyspreu els nostres germans. La humilitat és una de les virtuts més pregonament cristianes. Els antics coneixien algunes virtuts; però la humilitat el món no la va conèixer fins que Jesús va predicar-la amb la força convincent de l'exemple.

Seguiu els camins de la terra amb una llanterna a la mà i porteu-nos els homes humils que trobeu. Per ésser humils ens hem de treure del damunt el mantell de porpra de l'orgull.

Sant Francesc estimava Madona Castedat. Aquesta donzella té els ulls clars com dos estels i porta una túnica molt resplendent, però la humanitat s'allunya d'ella. Al seu entorn no hi veieu sinó un petit estol d'ànimes selectes.

Plauen més al món les roses d'un perfum luxuriànt, que la blancor immaculada dels lliris de les valls.

La castedat és el principi de totes les virtuts. Com volen que al món hi hagi pau si els homes són submergits dins el llot de la concupiscència!

Sant Francesc estimava també Madona Pobresa. Ai! que pocs amics i admiradors té aquesta dama que té la faç tan serena i els ulls tan clars! Molts són els que lloen Madona Pobresa, però pocs són els que espontàniament es desprenen de llurs riqueses! L'home segueix flectant els genolls davant el vedell d'or. Si sabessin que la riquesa és una responsabilitat, com s'espantarien de no posar-la al servei de les coses grans i generoses!

Amuntega or, humanitat interessada i egoista, que vindrà un dia que t'hauràs de presentar davant Déu amb les mans buides!

Sant Francesc estimava el Crist. Qui és que l'ha estimat amb més vehemència i més tendresa? El Crist va seguint els camins de la terra amb la faç pàl·lida i amb les ferides obertes, i pocs són els que volen donar-li hospitalitat! Tusta les portes i els homes de cor empedreït, en comptes d'esbatanar-les, fan córrer el forrellat.

Sant Francesc era humaníssim i estimava la vida! Déu ha omplert el món de meravelles perquè els homes se'n gaudissin. Estimeu totes les coses que han sortit de les mans munífiques de Déu! Que la llum de l'optimisme cristià il·lumini el camí de la nostra vida!

Fem voleiar les campanes en senyal de festa, i demanem al Pobriçó d'Assís que ablaneixi el cor dels homes i que la humanitat, redimida per Crist, bandegi els odís i les passions i es doni l'abraçada de germanor.

Cases barates i barraques

Fa temps que no ens hem ocupat, d'aquestes planes estant de CATALUNYA SOCIAL, d'aquest tema, i no pas per manca de matèria. Volíem, però, esperar que donessin algun resultat pràctic tants i tants parlaments, conferències, tanta *Gaceta*, tanta tinta i paper esmerçat tractant de cases barates.

Quelcom s'ha fet, no tant ni de bon tros del que hom voldria i era d'esperar, en el passat any 1925.

Farem un resum a faisó de balanç de la feina feta.

Sembla, però, que un començament de millora llunyana s'albira i un treball d'orientació a què no estàvem acostumats.

D'aquí a poder establir comparances amb els altres països d'Europa i d'Amèrica que tenen idèntics problemes que nosaltres, n'hi ha encara per temps llarg, si és que algun dia ens determinem a seguir la petja d'aquells països.

Pel que fa referència a literatura oficial i privada, de sobres podem enorgullir-nos de tenir-la tan abundosa i ben calculada per a tots els gustos.

Però amb literatura no es fan cases barates, ni cares, i així és i és estat encara que no ho sembli.

Amb diners, sí, però de diners per ara no en surten en la mida que cal.

No és pas que aquells que volen tenir casa barata no hi posin de llur part tots els mitjans, però per ara s'han de quedar amb les il·lusions.

Que parlin, si més no, tots i cada un dels associats a les 80 ó més societats cooperatives de cases barates oficialment establertes a Barcelona (i de les quals solament donen fe de vida unes 8), si volen tenir casa.

Tan poc com costaria de contentar tots llurs associats aprofitant tal força i estalvi!

Les esperances que havia fet concebre el Directori amb la pluja de milions de pessetes, posant en circulació Deutes de l'Estat, per ara s'han tornat ai-guapoll.

Pel que fa referència a la nostra ciutat, comencem amb ço que porta a terme amb prou empena la Caixa d'Estalvis i Montepio de Barcelona. Seguint amb la mobilització del capital de la Caixa de Pensions, posant a disposició de les cooperatives ben organitzades els seus cabals, el mateix que la caixa d'Estalvis de Mataró ella construeix un bon nombre de cases individuals o per a una sola família.

Fent esment així mateix del que un bon patrici català ha fet a Vilassar. El que es fa a Manresa, a Terrassa i a altres poblacions de Catalunya...

El que s'ha fet a València i poblets de l'entorn, com Godella, Ruzafa, etc.

El que Madrid està fent i altres ciutats en més petita escala.

Tot el que s'ha fet, ja de temps immemorial, a Saragossa, on es pot dir que va començar la fundació pràctica de la primera cooperativa de cases barates, molt abans de la Llei cooperativa, composta de tretze individus els quals per prestació personal feren les tretze cases amb la valuosa ajuda d'un altre benemèrit patrici.

Anem al balanç de la barracofília.

Aquesta pesta, per bé que no es propaga resta aturada en part en ço que respecta a Barcelona, sense albirar-se la fi d'aquest nou motllo de cultura ciutadana.

Les autoritats populars, com els estadants de les barraques, per ara són bons minyons i no mouen aldarulls ni bregues, i són gent *sui generis*, pacifista, i no els donen mals de cap, ni es queixen, ni reclamen millores de cap mena, avesats com ja estan a viure al marge de la societat civilitzada. No es preocupen les autoritats de sanejar la nostra urbs de tanta brutícia, ans bé consenten que les grans vies i molts carrers, avui sense urbanitzar, siguin ocupats per aquesta mena d'allotjaments. Així es creen interessos i en certa part drets, i en obrir-se les dites grans vies i carrers sorgeixen conflictes per a procurar-los allotjament en substitució dels que forçosament han de desaparèixer.

La tasca social de l'Ajuntament de Barcelona, en el que fa referència a les cases barates com a les barraques, ha estat nulla l'any 1925.

La ponència de l'Ajuntament ha fet ço que bonament ha pogut per fer quelcom pràctic, a fi d'esmerçar la consignació, que si bé en principi es va repartir a gratcient, després es deixà sense efecte i es recomanà a la ponència que estudiés les solucions, i aquestes solucions s'han quedat en estudi i els diners consignats en els pressupostos, per ara no s'han esmerçat en l'objecte per al qual foren destinats, i com que no sabem les coses que passen a Casa la Ciutat amb les transferències de crèdit d'un capítol a un altre, ens podem trobar amb el criteri, sustentat per un regidor de la capital d'Espanya, de vantar-se d'haver *economitzat els diners de la consignació* destinada a Cases Barates.

D'això se'n diu economies.

Tal és el balanç de l'any 1925.

J. GUILERA VILLARREAL

Recordem als col·laboradors espontanis que no retornem els originals.

Dels articles signats en responen exclusivament llurs autors.

Estudis sobre la vaga

I

"L'obrer és propietari dels seus braços i de la seva intel·ligència. La vaga no és altra cosa que la negació de prestar a altri el treball dels braços i de la intel·ligència pròpia, de la mateixa manera que el propietari d'una mercaderia és ben lliure de donar-la o no donar-la segons que el comprador satisfaci o no satisfaci les condicions pel venedor posades. L'operari que refusa, doncs, el seu treball i es declara en vaga, no pot ésser acusat d'injustícia o d'immoralitat, perquè no fa altra cosa que usar amb plenitud, del seu dret de propietat".

Aquest raonament, que gairebé amb paraules textuals acabo de transcriure d'un autor catòlic, és la base de la reconeixença del dret de vaga per part de certes escoles social-conservadores. Certament, la proclamació d'un dret de vaga per part de les esquerres no deriva pas de cap raonament. Les escoles socialistes no fan tants compliments amb la moral ni amb la justícia: la vaga és una manifestació de lluita de classes; l'obrer és explotat per la classe burgesa, per tant es rebella i ha de rebellar-se, i la forma més típica de rebellió és la vaga.

Les escoles conservadores fan derivar el dret de vaga, del dret natural. Pel que pertoca als revolucionaris, l'estimar si la vaga és o no és lícita o jurídica segons ço que ells en diuen la moral burgesa, els té sense cura. Del fet de la lluita de classes deriva el fet de la vaga, i s'ha acabat.

Ara bé: el postulat del qual dedueixen els sociòlegs conservadors el dret de vaga, és sòlid? I és veritablement conforme a raó el deduir d'una proposició abstracta i simplicitatíssima: "l'obrer és propietari dels seus braços" la licitud de la sèrie d'actes que componen el sistema complex anomenat vaga? L'obrer és propietari dels seus braços, en efecte, i de la seva intel·ligència i facultats personals. Està, indiscutiblement, en el seu dret refusant de prestar-los, quan les condicions del patró no li acomodin, tal com el patró té dret a refusar el lliurament dels seus productes, l'amo de cases o terres la cessió de les seves finques, al comprador o a l'arrendatari que no li facin els tractes, preu o condicions que ell exigeix o demana.

D'aquest raonament es dedueix el dret de vaga, diuen els sociòlegs. (Tinc a la vista un llibre dels més aprofundits que s'han escrit sobre la matèria). D'aquest raonament no es dedueix res, jo goso a objectar.

El postulat: l'obrer és propietari dels seus braços i forces, té el valor d'una abstracció. Les conclusions que n'extreuen els sociòlegs, tindrien un valor pràctic, solament en el cas que sols hi hagués al món un sol obrer. En el terreny de l'actualitat viva tenen encara un valor quan es tracta d'un treballador *únic* en un ofici, o d'un mèrit i excel·lència singular. Un gran artista, un cantor eminent, un *estel*, un *as*, com diuen ara, un jugador de fútbol d'anomenada, un tenor de cartell. Quan un d'aquests — sovint hom s'hi troba — refusa de cantar, jugar, representar, etcètera, si no li paguen tal o tal altre preu, està, ningú no ho discuteix, en son dret perfectíssim. El

tenor F. és amo de la seva pròpia veu, exactament tant com el senyor G. és propietari d'un casal del Passeig de Gràcia. Si aquest no li paguen a tants milions no se'l ven; si aquell no li paguen tants milers no canta. Però jo, ni cap dels que em llegeixen, no ha sentit mai a dir, quan el tenor F. no vol cantar, que és que es declara en vaga!

La vaga té una nota o condició característica i essencial, i és l'ésser *collectiva*. La vaga no es pot donar d'un sol obrer, o almenys jo no he vist mai que es designés amb el terme de vaga el refús d'un sol operari a treballar per tal o tal altre preu, per tals o tals altres condicions. Doncs bé, aquesta observació sola ja indica que l'aplicació a un fenomen col·lectiu, d'un postulat que es manifesta amb una expressió individual, no és tan fàcil ni tan simple com pensen els sociòlegs que ho escriuen i els lectors que sense crítica ho admeten.

L'obrer és propietari dels seus braços, de les seves forces de treball. Això és veritat de cada obrer, *considerat isoladament*. Però el dubte, l'enigma, l'obscuritat comencen immediatament que hom vol, amb raciocini recte, aplicar aquest postulat a un moviment col·lectiu. És a dir, la dificultat comença tot justament quan tracta hom d'explicar, a base d'aqueixa afirmació, la moral de la vaga. En Joan, obrer de la fàbrica X., és propietari absolut dels seus braços, intel·ligència i força de treball. Si els tractes del patró no li agraden o no li convenen, és ben lliure de plegar; això ningú no li discuteix ni el patró no li nega. Però fins aquí no som encara a l'exercici de la vaga. La vaga comença quan més d'un obrer, pocs, o molts, o tots, els de la fàbrica X., es neguen a treballar. Fins aquí, encara, fins a la primera etapa de les que componen el sistema complex d'actes anomenat vaga, tampoc hi ha cap dificultat. Espontàniament dos, tres, quatre, cent, la meitat, tres quarts parts, quatre cinques parts dels treballadors del senyor X., cadascú en ús del seu lliure dret de propietat sobre els braços de si mateixos, refusen d'entrar al treball fins que els sigui satisfet el preu o complerta la condició exigida. L'obstacle, i obstacle insuperable, comença quan En Miquel, obrer també de la fàbrica X., propietari també dels seus braços, de la seva intel·ligència i de la seva força de treball, es nega, en ús del seu perfectíssim dret de propietat, a fer vaga. L'obstacle, obstacle insuperable, es repeteix quan En Pau, obrer sense feina o amb treball poc pagat, propietari també dels seus braços, de la seva intel·ligència i força de treball, se'n va a treballar als llocs vacants de cal senyor X. L'obstacle, obstacle insuperable, es reproduïx encara sota una tercera fase, quan En Josep, obrer que en ús del seu dret perfectíssim de propietat estava en vaga, es cansa i vol tornar al treball, en oposició amb els seus companys, propietaris també cadascú dels seus braços, que no creuen convenient de tornar-hi. Aquell postulat, veritat certíssima, que reconeix a cada obrer la propietat indiscutible sobre els seus braços i treball personal, imposa com a corollari moral i jurídic el respecte a la propietat igualment indiscutible en cada un dels altres obrers, actuals o futurs, sobre

els seus braços i treball personal. Imposa, doncs, el respecte envers la propietat dels qui no volen fer vaga. El postulat sobre el qual els sociòlegs de dreta fan descansar la moral de la vaga, imposa el respecte envers els qui no volen fer vaga.

Sortiran llavors els sociòlegs parlant del dret de la majoria, de la preferència d'interessos dels molts sobre dels pocs, dels antics sobre els nous, etc. Però aquí la discussió s'enfila per unes branques tan complicades, el debat penetra en una selva casuística tan inextricable, que si ens hi fiquem el postulat es perdrà de seguida de vista. I la seva mateixa dificultat ens convencerà que si el dret de vaga existís de debò i s'hagués de recolzar damunt alguna base filosòfica, no seria pas damunt la propietat individual de cada obrer sobre els seus braços. És a dir, a mida que discutim, seran els sociòlegs mateixos els qui hauran d'abandonar el postulat de l'obrer-propietari de les seves forces personals, perquè no podran pas aguantar-hi al damunt la licitud d'un sistema d'actes anomenat vaga que consisteix en què un cert nombre *n* d'obriers refusin de treballar impedit al mateix temps que cap altre obrer treballi en lloc d'ells.

El postulat de l'obrer-propietari no serveix per a res. Els partidaris del dret de vaga en treuen unes conclusions vanes i sense eficàcia. Dir que cadascú és lliure de treballar o no treballar, segons li con-

vingui, això ja ho admeten els patrons de l'escola liberal. El "qui no li agradi, que ho deixi", és una frase que sembla escrita en lletres de bronzo a la porta de moltes fàbriques. "Jo sóc propietari de les màquines, tu ets propietari dels teus braços", diu el patró a l'obrer. "No et convenen els meus tractes? Lliure ets de plegar, com sóc lliure jo d'acomiar-te, si el teu treball no em convé. Propietari jo, i propietari tu, estem tants a tants". Aquest és el llenguatge usual de molts amos. Que l'obrer perjudicat es creua de braços? Per a reconèixer la licitud del creuar-se de braços qui no vol treballar, no els calia als sociòlegs descobrir cap dret específic obrer; no calia inventar el terme *dret de vaga*!

El *quid* de la moral de la vaga, està a saber si l'obrer que es creu perjudicat i plega el treball té dret a impedir que un altre el substitueixi. I per resoldre aquest problema central, res no ens aclareix el principi que l'obrer és propietari dels seus braços, perquè tan propietari dels seus braços respectius és el vaguista com l'esquirol. I si concedim al vaguista dret d'impedir el treball de l'esquirol, llavors li atorguem dret de propietat no sols sobre el treball propi, sinó també sobre el treball dels altres. I això sí que seria immoral, injust i absurd.

R. RUCABADO

Un bell exemple

Una empresa industrial crea un retir i un subsidi de maternitat per al personal de la seva fàbrica, a més dels imposats per les lleis vigents

Llegim a *El Eco de Badalona*, del 16 del corrent, una nova de veritable importància social. La coneguda casa de filats Fabra & Coats, que entre altres importants fàbriques en té una a la ciutat veïna, anomenada vulgarment "Can Mercader", a part de complir amb les disposicions actuals relatives al Retir Obrer i el subsidi de maternitat, ha creat un altre retir i un altre subsidi, millorant notablement els avantatges atorgats per l'actual règim oficial de Previsió.

Ha acordat concedir dret de jubilació a tots els seus obrers que tinguin 60 anys d'edat i que en portin 20 de treballar a la casa, fixant un tipus de 35 pessetes setmanals per als homes i de 25 per a les dones.

A més, té establert un subsidi de maternitat en la següent forma: S'abona a les obreres que estan a punt de donar a llum, l'import de quatre setmanades; en el moment del part se'ls fa un obsequi de 75 pessetes, i després se les hi satisfà l'import de sis setmanades més.

No cal dir que mereix forts aplaudiments la iniciativa d'aquella societat, que ha de servir de lliçó i d'estímul a molts patrons. Ens honorem divulgant aquesta meritíssima obra, a la qual posarem sols un comentari, dels molts i ben favorables que la seva generositat suscita. I és el sortir al pas de la possible objecció que hi farà algú, recordant que es tracta

d'una empresa poderosíssima, a la potència econòmica de la qual no arriben molts patrons. Quan hi ha bona voluntat envers els obrers, allà on no arriba un patró tot sol, arriba l'associació dels patrons, arriba el gremi, ço és, la corporació patronal concebuda en favor, no contra els obrers.

Seguiran altres cases industrials, soles o bé associades, el camí obert pels senyors Fabra & Coats, per a millorar amb recursos patronals, la situació dels obrers vells i la de les treballadores que són mares, reforçant fins a un nivell més alt i més adequat els beneficis, que atorga la vigent llei de Retirs i el subsidi de l'Estat a les parteres?

«Renovación social»

L'excel·lent revista que sota aquest títol havia fet una brillant campanya social i havia deixat un buit en la nostra literatura catòlico-social, ha reprès la seva publicació. Ara apareix a Oviedo aprofitant la desaparició de *Asturias agraria*, que gustosament ha fet el sacrifici de la seva personalitat perquè *Renovación Social* pogués seguir la seva campanya.

El director de la novella revista és el Degà del Capítol Catedral d'Oviedo senyor Maximilià Arbolea, ben conegut en el món catòlico-social per les seves doctrines de Democràcia cristiana.

Saludem amb cordialitat el nou confrare tan unit a nosaltres en la finalitat perseguida i li desitgem, en la segona etapa de la seva vida, èxits ben fagugers.

Intransigència

Molt sovint, els catòlics ens veiem titllats d'intransigents pels nostres enemics de totes les sectes i confessions i idees contràries a les nostres, i aquesta qualificació ens la donen d'una manera despectiva, demostrativa del menyspreu que senten per la nostra manera de ser, de pensar i sentir.

Sobre aquest punt tan interessant, ens sap greu haver de fer notar que, precisament, una de les característiques més sobresortints dels catòlics és la de transigir massa sovint en el terreny de les idees, unes vegades callant, altres defugint les qüestions o controvèrsies, altres accedint al pensar dels nostres enemics.

Tan-de-bo fos certa aquesta falsa imputació dels nostres enemics! Ah, si els catòlics que creuen de debò, posseïdors de les veritats eternes, no transigissin mai en el terreny de les idees i les sabessin defensar com cal, altra cosa serien les nostres organitzacions socials.

Els esquerrans sí que ho són d'intransigents. Mai no cedeixen a les raons dels altres. Sempre parlen en to dogmàtic, i els altres han d'acceptar llurs definicions com veritats inalterables. Cal dir que ells són més conseqüents que nosaltres, que creiem més acomodaticia la tranquil·litat que les disputes doctrinàries.

L'intransigent és aquell que no transigeix, i *transigir*, segons el diccionari, és convenir en part amb el que no es creu just, raonable o vertader, a fi d'arribar a un comú acord.

Doncs, si els catòlics creiem que la nostra doctrina és l'única vertadera, de cap manera podem transigir amb tot el que estigui en pugna amb la nostra doctrina, car transigir, com hem vist abans, significa *convenir* en part amb el que no es creu just, raonable o vertader.

Aquesta definició és la millor condemna que pot fer-se de la transigència, sobretot en matèria de religió, car de cap manera un catòlic pot acceptar en part les idees dels altres que no es creuen justes, raonables o vertaderes.

Els radicals, els homes avançats de totes les confessions d'ordre religiós i social, oposades al catolicisme, són conseqüents en llur manera de pensar, i en discutir no cedeixen jamai, i combaten sempre el catolicisme entestadament, sense transigir en res. Solament els homes estudiosos, de bona fe, que escolten i raonen, cedeixen acabant per acceptar les idees del Redemptor.

Es que els catòlics hem de partir del principi que la nostra Santa Religió és la vertadera, la que instituí el mateix Jesucrist. Essent, doncs, la vertadera religió, seria un contrasentit massa gran transigir amb les idees dels altres, contràries a les nostres.

Són molts els que confonen la transigència amb el respecte. Jo, catòlic, no he de transigir mai amb les seves idees de religió, perquè elles són el reflex de les veritats eternes que el mateix Jesucrist instituí en fundar l'Església catòlica, però he de respectar les altres persones que no pensin com jo, sense fastiguejar-les, sense molestar-les, ni perjudicar-les, considerant-los com germans meus, dient procurar amb les meves converses no ferir susceptibilitats que podrien convertir-los en enemics irreconciliables; ans

bé el meu deure és procurar d'atreure'ls cap a nosaltres pel mitjà de la persuasió, tal com ens ensenya la nostra Santa Mare l'Església.

Si fos cert que els catòlics tots som intransigents, hauríem d'alegrar-nos-en; però, malgrat el to despectiu amb què els nostres enemics ho diuen i ho afirmen, el cert és que del que més pequem és de condescendents, plavent-nos més d'estar recolzats en una còmoda butaca, contemplant les espirals d'una cigarreta, que no pas sortir a la palestra, a defensar les veritats de la nostra doctrina.

En aquesta, com en tantes altres coses, els catòlics podríem aprendre molt dels nostres múltiples enemics. Digueu-me, sinó, si els protestants, si els lliurepensadors, si els homes de les altres confessions, transigeixen quan disputen o discuteixen amb un catòlic. Per què, doncs, hem de ser nosaltres els que hem de transigir, quan som els que posseïm la veritat, la vertadera religió? En transigir cometriem el més gran contrasentit, de cedir en la veritat per acceptar l'error, i això és absurd.

Per altra part, cal fer remarcar el que passa sempre. Els enemics de la religió catòlica, en les seves discussions, no cedeixen mai, però ens conviden a fer-ho nosaltres. Ells no accepten les nostres raons, però nosaltres hem d'acceptar les seves. Nosaltres no hem de ser intransigents, però ells sí. Nosaltres no podem dogmatitzar, obligant-nos a admetre les seves definicions.

Jo voldria que en les discussions i controvèrsies religioses, sostingudes amb els enemics del catolicisme, poguéssim fer notar als que m'escoltessin la meua intransigència, i que m'ho fessin notar a mi, la qual cosa voldria dir que sabria defensar la vertadera religió tal com deu defensar-la un bon catòlic, sense cedir a l'error ni convenir en part al que no es creu just, raonable o vertader.

Guardar respecte als contrincants, sí; m'hi obliga la bona educació i la mateixa caritat cristiana.

En la meua peregrinació per la terra he tingut i tinc bons amics que en matèria de religió són els meus enemics. L'amistat i el respecte, però, mai no m'han fet afluir, i saben bé aquests amics que no he transigit una sola vegada en matèria de religió, en les moltes discussions serenes tingudes en forma amical.

Intransigents! Intransigents! Com ells, com els descreguts, com els que defensen l'error, com els que ens combaten. Almenys els catòlics tenim l'avantatge de defensar la veritat, la vertadera religió de Crist, i aquesta idea ens hauria de fer més forts.

Volguts catòlics: No penseu mai per mai que el mot d'intransigents pugui significar una qualificació innoble. Al contrari, en boca dels nostres eternals enemics, significarà la millor qualificació en la defensa de les nostres doctrines, l'elogi més gran que es pot fer a un home que sàpiga defensar correctament i valerosa els seus ideals.

Altra cosa seria si ens haguessin de titllar d'irrespectuosos, de grollers, de poca-soltes; qualificatius que sovint mereixen que els siguin aplicats aquells que ens volen ensenyar a ser tolerants amb crits i amenaces de tota mena.

LLUÍS G. FABREGA I AMAT

Sota els ulls clars de Madona Pobresa

En el "Pòrtic" d'aquesta interessant novel·la diu l'autor: "No em vaig pas proposar escriure una novel·la realista ni donar vida a uns personatges que s'assemblessin als homes que veiem amb els ulls materials. He volgut treure a la llum uns éssers embolcallats en un vel subtil de misteri que se m'han aparegut amb la faç serena i els ulls clars dins la pau de la meua ànima".

Ens plau reproduir-ne un fragment per tal que els nostres llegidors puguin judicar el seu valor literari:

L'endemà la Roser esperava amb el cor alegre que l'Enric tustés la porta.

La casa del poeta Montsolíu era bella i agradable però humil. Estava situada gairebé a l'entrada de la ciutat. Tenia les parets blanques i les persianes del balcó i de les finestres eren pintades de verd. Els geranis penjaven del balcó i de les finestres, i la fina blancor de la paret feia més estrident la seva vermellor.

El jardí era petit però bellíssim. Els murs tenien una tonalitat blava i les campanetes multicolors que s'hi enfilaven hom hauria dit que eren de porcellana. Els rosers vorejaven els camins i de molt lluny es copsava la flaire de les roses. Escampats ça i enllà hi havia uns quants arbres fruiters, les branques dels quals servien d'aixopluc als ocells que hi feien niu.

Al mig del jardí la Roser hi féu construir un petit brollador amb rajoles blaves i blanques. Del centre brolla un rajolí d'aigua i quan cau damunt el brollador feta polsim les flors tremolen de goig.

Del campanar veï havien caigut cinc hores quan tustaren la porta.

—Es l'Enric— exclamà la Roser, i pujà corrent l'escala del jardí.

Quan arribà a dalt l'Enric havia ja traspassat la porta i el poeta Montsolíu li havia donat la benvinguda.

La Roser, en trobar-se davant l'Enric, va sentir que se li enrogien les galtes. Li semblava un somni que aquell jove que va trobar-la damunt l'herbei, en la solitud de les muntanyes, es trobés ara a la casa del seu pare.

L'Enric i la Roser es varen dir més coses amb els ulls que amb els llavis. L'Enric davant la Roser es trobava una mica encongí. Tenia por que el pare s'adonés que s'estimaven i que li tanqués la porta. —I per què, pensava, no li has de dir que estimes la seva filla? No seria preferible que ho sabés? Però pensava amb el seu pare que volia cercar-li una muller noble i rica i no s'atrevia a descloure els llavis. De moment és preferible que ens estimem en secret.

La Roser veient-lo tan capficat pensava: —Què li passa a l'Enric? Mai no l'havia vist tan seriós com avui. S'haurà peneït d'estimar-me.

El pare s'abocà a la finestra i va dir:

—El cel s'ennuvola; avui no podem donar l'acostumat passeig. No és prudent sortir fent un

dia tan rúfol. Què us sembla si féssim una mica de música? Suposo que us plau, Enric, la música.

—Moltíssim — respongué l'Enric —. És l'art que em commou més fonament.

—Hauréu de pendre la bona voluntat — digué la Roser —. No creieu pas que aneu a sentir una artista.

—Una donzella d'una sensibilitat tan fina forçosament ha d'ésser artista— exclamà l'Enric amb un somris als llavis.

La Roser agrai l'elogi i acompanyà l'Enric a una cambra petita, però molt bella. En les parets i en els mobles s'hi endevinava la mà delicada de la Roser.

La finestra de la cambra donava al jardí i quan s'obria hi penetrava el perfum de les roses.

Els llavis varen emmudir, i la Roser, un poc emocionada, va asseure's davant el clavicèmbal. Posà les mans damunt la blancor finíssima del teclat, i en els aires varen ressonar unes sonoritats clares com vibracions de cristall.

La Roser obrí els llavis bellament arquejats i va cantar, amb una veu dolça com el remoreig d'una font, una cançó espiritual de Bach. L'Enric l'escoltava amb un gran enterniment. Senyor!, pensava, aquesta donzella és tota esperit. Encara que seguís la terra de banda a banda no en trobaria una altra de tan pura. No és una dona de carn i ossos com les altres, sinó una dona feta de llum. Com deu ésser refulgent el seu esperit! El cant brolla pur de dins el seu pit, perquè ella és l'encarnació de la bellesa.

Foren uns moments d'una gran emoció. La Roser seguia cantant i del clavicèmbal brollaven unes sonoritats clares, pures, com si uns martelletts invisibles colpegessin damunt un cristall.

El vell poeta també estava emocionat i esguardava enternit la seva filla.

Quan la Roser acabà de cantar l'Enric va dir-li emocionat: — La vostra veu pura ha penetrat dins la meua ànima i l'ha commogut. Mai no havia sentit cantar amb tanta delicadesa.

La Roser digué:

—És la benvolença que no us deixa veure els meus defectes.

Tornà altra vegada a posar les mans damunt el teclat i cantà unes cançons amoroses de Schubert. Va cantar-les amb molta gràcia i gentilesa. El vell poeta somreïa com si tingués divuit anys.

Finalment tocà unes composicions belles i alades de Rameau i de Couperin.

L'Enric tornà novament a felicitar-la. La Roser i l'Enric varen acostar-se a la finestra que estava oberta de bat a bat. Plovisquejava. Damunt els rosers hi queia un aigua molt menuda i les roses semblaven de porcellana.

Sota la finestra hi havia un cirerer amb les branques curulles de cireres. La frescor de la pluja havia donat a les fulles una verdor molt tendra.

—Us plauen les cireres? — digué la Roser —. Baixem al jardí i podreu abastar les que vulgueu.

Quan davallaren l'escala gairebé no ploria. De

ponent venien negres nuvolades, però el vent les empenyia darrera les muntanyes i ça i enllà es veien algunes clarianes. Per la banda de llevant blavejava una llenca de cel. Aquella blavor alegrava el cor.

Quan l'Enric va trobar-se amb la seva estimada sota la volta olorosa del cirerer, va dir-li amb molta vehemència:

—Roser, cada dia dono gràcies a Déu per haver-te trobat en aquelles muntanyes que en les hores de desencoratjament han estat el meu refugi. Roser, t'estimo com si t'hagués conegut tota la vida. Ets tan gentil que els meus ulls t'enyoren quan no poden esguardar-te. Déu va voler que ens trobéssim perquè hem nascut un per l'altre. Roser, et porto dintre l'ànima perquè ets meua.

La Roser estava avergonyida. Mai ningú no li havia parlat amb tanta vehemència. Col·li una rosa i digué:

—Té, Enric, serva-la tota la vida. Que els nostres cors siguin sempre purs com aquesta rosa.

L'Enric besà la rosa i exclamà:

—La serviré tota la vida.

Pujaren les escales del jardí i l'Enric va acomiadar-se del pare i de la Roser. Varen acompanyar-lo fins al cancell.

En ésser al carrer saludà per darrera vegada la Roser, que estava a la porta.

L'Enric s'allunyà portant la rosa damunt el pit.

El vent havia esfilagarsat els núvols i per una clariana brillava pàl·lidament una estrella.

La Roser de la finestra estant, vora dels geranis que penjaven damunt la paret blanca, esguardà l'Enric que es perdia dins la penombra del capvespre.

J. CIVERA I SORMANI

De radiotelefonía

El comentarista reconeix la seriositat dels senyors que formen la direcció de la Radio Barcelona i s'honora amb l'amistat d'algun d'ells.

La qual cosa vol dir que aquestes ratlles no són una crítica, sinó un prec que adreça als directors de la dita estació per tal que, fent-se càrrec de la responsabilitat que pesa damunt seu, procurin esmenar les deficiències d'ordre moral que sorprenen llur bona fe.

Ho diem perquè dimarts de la setmana passada s'inaugurà un curset d'astronomia a càrrec de la "Sociedad Astronómica de España y América" i, la veritat, aquesta Societat podia servir-se de millor mestre. La conferència que vàrem sentir fou tan rudimentària que els infants varen comprendre-la i no obstant tenia el defecte que no totes les idees eren científiques i algun comentari deixava entreveure una orientació espiritista.

Es per això, per evitar que amb l'excusa de parlar de temes literaris o científics, que la direcció de Radio Barcelona ha de tenir cura que no s'exposin idees i conceptes contraris als sentiments religiosos de la majoria del poble i dels socis de la nostra primera estació emissora.

M.

COSES DEL TEMPS

Crueltat inexplicable

Un periodista pregunta horroritzat: Com s'explica, amb el fred que fa, que moltes criatures vagin amb les cames nues, mentre que llurs mares van cobertes de pells de cap a peus? Es que són insensibles les criatures o les mares llurs? No és aquesta crueltat de les mares un cas horrible contra natura?

Verament és un cas a primera vista inexplicable. Però encara el trobem més absurd des del punt de vista moral, tractant-se de mares cristianes i àdhuc piadoses moltes d'elles. Perquè no solament es tracta d'un crim contra la salut corporal dels pobres infants, sinó d'un atemptat contra el seu natiu pudor, que ha de respectar-se com a cosa sagrada. Ai d'aquell que els escandalitzi!

Però el nostre company no s'ha fixat bé en les causes d'aquest fet, perquè si s'hi hagués fixat l'hauria trobat senzillament explicable. Cal tenir en compte que aquesta moda atemptatòria a la salut corporal i espiritual dels petits és una moda imposada pels modistos jueus de París, amb fins inconfessables; moda que segueixen a ulls clucs les mares cristianes i àdhuc piadoses per tal de passar per elegants, encara que els costi la salut espiritual i corporal dels seus fillets.

La moda sobre tot!

La moda sobre la innocència i el candor dels fills!

La moda sobre la salut i la comoditat dels fills!

La moda sobre Déu i contra Déu!

Aquest és el punt horrend de l'abisme on han fet cap, rodolant de mica en mica, o caient a tomballons, les mares que no tingueren pit per oposar-se als abusos immorals de la moda des dels seus principis. Ara ja s'hi han fet. Ara veuen, impassibles, despullades les seves filles i tremolant de fred els seus fillets, sense pudor i sense vergonya tots plegats.

No fa pas molt de temps que unes obreres compassives increparen a una senyora que portava de la mà una nena balba de fred, quasi nua: "Mala mare! per què no hi va vostè com la seva filla?"

Els estralls que causa la moda en l'enteniment i el cor de les dones no tenen fi ni compte, però aquest fet, que veiem a cada pas, de sacrificar els fills al plaer de veure'ls elegants i a la *dernière*, ultrapassa tota ponderació.

Es un cas d'obsessió extraordinari.

Alguns ens diuen que es inútil tot el que fem i es faci contra les modes. Arriben a dir-nos, alguns, que les dones, àdhuc davant l'infern obert, s'hi llençarien per tal de vestir a l'última moda.

Però nosaltres pensem en aquelles divines paraules: *Clama, ne cese!*

I mentre puguem manejar la ploma clamarem incessantment contra les modes immorals i contra les dones cristianes que les segueixen.

S.

Deixem que passi l'ombra de Sant Francesc

El VIIe Centenari Franciscà

La Umbria, aquell amfiteatre que des del mateix llit del Tíber s'estén fins als pics nevats dels Apenins, entre les mil i mil petites altituds amb què compta en son si, tanca una ciutat magnífica: Assís. Sense aquelles exuberàncies de la Itàlia meridional i sense aquella vegetació pròdiga de color d'altres bandes d'Itàlia, la Umbria té una vegetació riallera i variada en extrem. Es terra dolça per excel·lència, la més dolça de tota Itàlia.

Però Assís, l'antiga Assisium, corprèn tot visitant pel seu caràcter tan fortament accentuat i per la bellesa dels seus encontorns. Poques, potser cap, comarques de la Península serveixen aquell caient alegroi, dolç i seriós ensems, de la petita ciutat italiana. No sembla sinó que arreu d'ella brolla l'esperit del "Poverello" i no sembla sinó que tot Assís sigui Sant Francesc.

Assís és ciutat petita, de 5.338 habitants, segons dades oficials. Com totes les viles d'Itàlia, té coses notables des del punt de mira artístic, entre altres un bellíssim pòrtic d'un temple de Minerva, avui transformat en església de Santa Maria, de sis columnes corínties, del temps d'August; el Museu municipal, amb pintures murals ben notables i antiguitats romanes; les restes d'un amfiteatre; la mateixa catedral. Però quan el viatger es troba a Assís, tot això passa desapercebut; sols dues figures omplen l'espai i sembla que pertot viuen i es troben: Sant Francesc i Santa Clara, amb les seves dues esglésies sobreposades el primer, tancant la relíquia del seu cos sagrat, i amb la seva església ben simpàtica la segona.

Assís és ple de Sant Francesc. I no dirieu que tot el paisatge de la ciutat i fins de tota la Umbria és un paisatge eminentment franciscà?

L'any passat ha estat un Any Jubilar, un Any Sant. L'any present serà un any franciscà, un any ple de seduccions per a tots els aimadors de l'esperit del Sant espòs de la Pobresa i de la Humilitat.

La nit del 3 al 4 d'octubre proper farà set cents anys que el gran Sant moria junt a la Capella de Nostra Dona dels Angels, coneguda en tot el món per la "Porciúncula". I fa ja molt temps que ha estat decidit que aquest centenari sigui celebrat solemnement amb festes a les quals ha donat son alt patronatge la Santa Seu, i a les quals ha portat una col·laboració força activa el Govern italià. En aquest mateix moment s'està treballant activament en la Basílica de Santa Maria dels Angels per construir-hi una façana i un pòrtic que sens dubte constituïran un monument sumptuós i a l'altura de les solemnitats que es preparen. Un Comitè executiu ha estat nomenat a la pròpia ciutat d'Assís, i un altre Comitè d'honor funciona a Roma, del qual formen part molts Cardenals, entre altres el propi Cardenal Gasparri, Secretari d'Estat de Sa Santedat, i el Cardenal Arquebisbe de París, Mr. Dubois.

Les festes començaran l'u d'agost amb una gran

Missa pontifical en l'església catedral d'Assís, de la qual baixarà una processó cap a Santa Maria dels Angels. El dia 11 d'agost es solemnitzarà particularment Sant Rufí, patró de la ciutat franciscana, i el dia 12 la festa de Santa Clara. Totes les setmanes de setembre seran dedicades al record de cadascun dels esdeveniments que precediren la mort del gran patriarca, i així s'arribarà al 3 d'octubre, en què es recordarà de manera esplendorosa, a la Porciúncula, el traspàs de Nostre Pare Sant Francesc. El dia 4 tindrà lloc la glorificació del Sant en la Basílica aixecada damunt la seva tomba, i el 10 es commemorarà la seva primera sepultura en l'església de Santa Clara.

Les tres setmanes següents seran dedicades a l'evocació de les tres virtuts franciscanes: la pobresa, la humilitat i la fortaleza. Més tard vindran esdeveniments en representació del pensament, de la poesia i de la santedat franciscanes. Pel Nadal de 1926 es commemorarà el Pessebre de Sant Francesc; per la Purificació de 1927 el renunciament del Poverello; el Diumenge de Rams la seva predicació i la vocació de Santa Clara; per l'Ascensió vindrà la festa de l'amor de Sant Francesc a les criatures; per la Pentecosta la reunió de capítols i missions de l'Ordre franciscana; el 22 de juny el miracle de Santa Clara i l'exaltació de l'heroïna nacional i cristiana; i el dia 2 d'agost la festa de les Terceres Ordres.

Amb això s'hi enllaçaran esdeveniments artístics, tal com la primera execució, per l'octubre de 1926, de l'Oratori franciscà escrit expressament per al Centenari pel mestre Refice, una grandiosa exposició d'art franciscà que s'obrirà a Assís per la primavera de 1927, etc.

El món franciscà estarà, doncs, durant aquest any de gràcia, en el pla de santedat que convé a la seva grandària. I potser mai com ara, davant els temps d'avui, serà hora de contemplar les virtuts del Poverello en aquest moment en què una onada de materialisme groller pretén d'inondar-ho tot, deixant com a concepte decaïgut l'esperit de pobresa del Sant d'Assís.

Humilitat i Pobresa seran exalçades, seran recordades a la humanitat, i vindran a oferir el punyent contrast amb certs aspectes de la civilització actual. I la grandesa d'esperit del franciscanisme, que tants i tants problemes resoldria per ella mateixa, pot ésser profitosa per al món sencer i per a molts catòlics que la tenen tan allunyada de la seva concepció de la vida segons un pla ben poc evangèlic.

Obrim el cor i deixem que per ell passi l'esperit del Pobrissó. Obrim les nostres cases i els nostres carrers, i entre l'enllotament de manta vida actual, deixem que desfili l'ombra del Pare Sant Francesc. Bona cosa ens pot venir de la predicació seva; però pensem en l'ombra del Sant, que passi, que passi per les nostres urbs; que Ell, sols caminant pels carrers, ja predicava.

JOSEP M. GICH

Cornant de Roma

Records d'un pelegrí

X

Un bon company, molt il·lustrat, ha fet observar al cronista que les "portes del Cel", del Baptisteri de Florència, no són obra de Benvenuto Cellini, sinó de Pisano la una i de Ghiberti les altres dues.

Com que el cronista no tingué temps de prendre notes i tot va de memòria, no pot pas assegurar-se d'errors com aquest, perquè tampoc té ara temps de comprovar els seus records amb llibres sobre Itàlia que no té a mà, ni temps tampoc per buscar-los. Es tracta solament de breus records i impressions passatgeres, i d'escrits volanders. Perdó.

El mateix erudit company ha recordat al cronista que la magna cúpula de la catedral de Florència inspirà a Miquel Angel la Cúpula (que ha d'escriure's amb lletra majúscula) de Sant Pere de Roma, però aquest fet, que no ignorava el cronista, no bastà per modificar el seu judici sobre la de Florència, ni tampoc li farà modificar el que formà sobre la catedral florentina, malgrat els generals elogis que mereix. Cal pensar per compte propi i tenir el valor de manifestar les pròpies opinions.

Altament, Florència atueix. Hi ha massa d'art en tot ella. Podríem dir-ne que és la mare de l'art. Però aqueixes petites cròniques es fan massa llargues, i cal no fixar-se més que en les coses cabdals i encara a corre-cuita.

El seu famós Campanile, alçat com una fita gegantina al peu de la catedral, és un encís d'elegància i esveltesa.

La plaça i el palau de la Senyoria ens transporten als millors temps de la història de Florència i ens omplen de les seves esplendors enlluernadores.

Les obres d'art més sorprenents us deturen a cada pas. I tant de coses bones també cansen.

El cronista és gustós de divagar pels carrers i places de les ciutats que hom desconeix, per tal de copsar llurs característiques més populars i fruit de bel·leses i aspectes insospitats i no catalogats en guies de cap mena. Tampoc es fia de cicrones el cronista. Però no es cansa mai de preguntar.

Xano-xano va fer cap a una formosa plaça presidida per magnífica estàtua del Dant. Al front, com si diguéssim, s'hi aixeca un temple famós, Santa Croce, que té un superb frontispici. En entrar-hi, hom quedà sorprès per la grandiositat del temple i la seva fredor glacial. És d'un gòtic auster i no té voltes, sinó una atrevida coberta de cavalls de fusta que li dona aspecte de magatzem. I, demés, és un magatzem de morts, de grans morts. És el panteó d'homes il·lustres d'Itàlia. Les seves sepultures parlen de grandeses mortes; de la volubilitat, de la inanitat de les grandeses humanes.

Entre els homes immortals que allí reposen (i quants n'hi ha dels quals ja ningú no es recorda!) el cronista notà que hi figuraven — i amb epitafi laudatori! — alguns dels homes que crucificaren el mansíssim però fortíssim Papa Pius IX, el de l'indomable *Non possumus*; algun d'aquells homes fundadors de la nova Itàlia, que tal volta moriren —

Déu no ho vulgui — amb el pes de l'Excomunió major damunt seu.

I això... en un temple catòlic. Quines aberracions, bon Déu! El cronista sortí de Santa Croce amb una creu entre cap i coll que no sabia com desfer-se'n. Però, és veritat ço que els ulls han vist!

Un passeig pels tranquils molls de l'Arn, del pacífic riu ciutadà que emmiralla Florència, esvaí poc a poc tan depriment impressió, i quan hom arribà a una alterosa miranda des de la qual pogué contemplar a plaer la ciutat i els seus voltants — amb aquell bé de Déu d'esglésies monumentals que aixequen al cel els braços dels seus esvelts campanars repicant perpètuament a glòria; amb aquella munió de palaus sumptuosos que mostraven llurs venerables testes coronades de glòria també; amb un seguit d'edificis senyorials, com si Florència fos el refugi vivent de majestats caigudes; amb aquells vilatges encantats en mig de camps ubèrrims encapçalats per ondulats turons com poms de flors flairoses, i enllà d'enllà, protegits pels gegantescos pics dels Apenins — hom no tingué més remei, per deslliurar-se de la suggestió del lloc, que donar sortida als seus sentiments d'admiració i canviar impressions amb els altres contemplatius, que estaven tan suggestionats com hom mateix.

—Aquella grandiosa mole és el Duomo amb la seva desaforada cúpula i l'airós Campanile que li fa de sentinella — respongué un d'ells al cronista.

—Fixi's — digué un altre — amb el Palau Pretori i l'Abadia que és una edificació medieval superba. El Palau Vell s'hi assembla. És fortament interessant. Vagi a veure'l.

—El Palau Pitti? A penes es distingeix des d'aquí, però val també la pena de visitar-lo, perquè conté un Museu preciós.

—I allò, què és?

—Un altre museu, que s'anomena dels Oficis. És un palau vastíssim que, demés, estatja una riquíssima biblioteca.

—I aquella torre tan alta i tan ben trobada?

—És la del Palau de la Senyoria, que és un altre museu com ho és tot Florència, amb aquest bé de Déu d'esglésies que des d'aquí es distingeixen, encara que, com que va fent-se tard...

Calgué marxar d'allí i... de Florència.

* * *

Per als homes amics de l'art, per als arqueòlegs i historiadors, per als que aimen les esplendors de la fe catòlica, pels que es donen als encants de la natura, pels devots de les antigues ciutats nobles i senyorívoles, pels que viuen sentimentalment la vida d'una tradició gloriosa, Florència és la ciutat ideal, gosariem a dir que única al món per fruit de totes aquestes excel·lències juntes.

No n'hi ha d'altra!

* * *

De Florència a Venècia els paisatges són també deliciosos i més variats fins que s'arriba a les maresmes i a les llacunes que l'enronnen, i es travessa un llarguíssim pont sobre les aigües, interminable, prodigi d'enginyeria, que dona la sensació de navegar en tren.

El famós Campanile venecià surmonta altívol les cúpules i campanar de nombroses esglésies de la semi-aquàtica urbs. Les cúpules i cupulines de Sant Marc llueixen al bes del sol ponent com si fossin d'or.

En arribar a l'estació del ferrocarril, en plena mar, la sensació es desconcertant.

—Ja hi som! S'han complert els somnis i els desigs de tants d'anys. Ja som a Venècia!

La sortida de l'estació cap dintre la ciutat és un magnífic moll de port. Un ample canal que amb el sol cap a la posta sembla un mirall de colors canvians formosíssim, ens barra el pas. Ja hi som!

J. J. C.

C. F. C. M.

Un periodista insigne

Després de les paraules dedicades pel Papa — en la solemne declaració pontifícia de les “virtuts heroïques del venerable Pare Claret” — a la tasca de propaganda per mitjà de la premsa, en la qual tant es distingí el nostre immortal paisà, bé podem a boca plena qualificar-lo de periodista catòlic i dels més insignes per cert.

La gran figura del P. Claret, entre els seus caires més remarcables, en conté dos que li donen caràcter inconfundible i excels en el camp catòlic.

I dels dos caires no sabem pas quin fou el més profitós a la santa causa de Déu, que propugnà sempre heroïcament el P. Claret. Predicà incansablement i escriví nit i dia. Deixava la paraula per la ploma i la ploma per la paraula.

Ignis ardens!

I el foc del seu cor, digne, humanament parlant, d'aquell Cor a qui consagrà la seva vida — el Cor de Maria —, sortia per la seva boca com d'un fornall d'amor i rellampegava en la seva ploma com un llamp de tempesta.

Estava ferit d'amor, i no descansava mai a propagar-lo i fer-lo triomfar arreu del món.

D'aquí la seva dèria per la propaganda escrita, la seva vocació de periodista.

Pius XI, amb la penetrant mirada que té, ha descobert aqueixa vocació i l'ha feta palesa. El P. Claret, periodista. Alegrem-nos-en!

El P. Claret periodista és un nou company i un nou protector.

Qui podrà abastar la seva influència en el camp periodístic catòlic?

En felicitar coralment la Congregació de Fills del Cor de Maria — que el P. Claret fundà amb tanta d'empenta que la terra sembla petita als seus fills per omplir-la amb les seves empreses, moltes d'elles homèriques —, per les laudatòries paraules del Papa en qualificar de periodista el gran apòstol català del segle XIX, ens felicitem també nosaltres per l'honra que cap al periodisme catòlic, milícia semblant a la dels fills del P. Claret en un dels caires seus més característics i més fecunds.

A. Z.

ORGANITZACIÓ

De premsa catòlica

El nostre inoblidable Prelat que fou d'aquesta diòcesi, avui Arquebisbe de Toledo, eminentíssim Cardenal Reig, està reorganitzant la premsa catòlica.

En ús de les facultats que ha rebut del Sant Pare, i amb el fi de donar a la premsa catòlica tota l'eficàcia possible, el doctor Reig ha constituït la “Junta Nacional de Premsa Catòlica”, amb residència a Madrid, i ha nomenat per a formar-la els senyors següents:

Excellentíssim i Il·lustríssim don Francesc Frutos Valiente, Bisbe de Jaca, president.

D. Josep Lluís d'Oriol, vice-president.

D. Carles Rodríguez San Pedro, tesorero.

D. Ildefons Montero Díaz, secretari.

Excellentíssim don Ramón Albó.

D. Francesc Xavier de Aznar.

El Comte de Caralt.

D. Rafael Marín Lázaro.

El Marquès de Pidal.

D. Lluís Martínez Kleiser.

D. Josep de Medina Togores.

D. Cèsar de la Mesa i Abarca.

Aquesta tan respectable Junta ens assabenta la seva constitució, expressant al mateix temps els seus bons fins i excel·lents propòsits, i oferint-nos els seus serveis i col·laboracions en la comú obra de propaganda social-catòlica.

No cal pas dir com agraïm els oferiments de la J. N. P. C. i corresponem a ells gustosíssims i amatents.

La tasca del nou poderós organisme d'acció social catòlica és ingent i urgent a l'hora.

La inspecció i coordinació d'obres i d'esforços, si es porta a cap discretament i sàviament, pot donar resultats magnífics. Aquests són els punts cabdals, al nostre entendre, a què té d'atendre la nova entitat.

I si al zel i a l'encert de la J. N. P. C. s'hi afegeix la companyonia i la col·laboració de tots els homes i organismes als quals es dirigeix, bé podríem assenyalar amb pedra blanca el dia de la seva constitució.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Llibres nous

Ma vida en doina. Memòries del Dr. Verdós, per Joan Santamaria — Edicions Diana — Preu: 4 pessetes.

Encara que ens diguin derrotistes, ens veiem obligats a blasmar durament l'autor de l'obra "Ma vida em doina". Nosaltres no ataquem per sistema. No podem de cap manera tolerar, els que lluitem en el camp catòlic, la difusió del llibre immoral.

Algú ha dit que per a donar universalitat a la nostra literatura, cal que siguin conreats tots els gèneres literaris. Però és que creieu de bona fe que els llibres obscens donaran prestigi a la nostra llengua?

Els que creuen que la nostra producció literària esdevindrà més interessant amb la publicació d'obres immorals i que aquestes donen bon to i importància a una literatura, ens recorden una pobra noia d'un petit poble muntanyenc, que va mostrar una gran alegria quan s'assabentà que havia estat detingut un lladregot. —I per què us plau que hagin detingut un malfactor?, li digueren. —Perquè aquest fet demostra que el poble es fa gran i *hi ha de tot*.

Respectem les idees per oposades que siguin a les nostres, sempre que es professin honradament, però amb la immoralitat no hi podem transigir de cap manera.

En Joan Santamaria, autor de l'obra alludida, que es posi la mà damunt el pit i ens digui amb tota sinceritat quin bé originarà la seva obra al nostre poble. Absolutament cap. En canvi tenim la completa seguretat que farà molt de mal.

Es sensible que un escriptor de talent com en Santamaria perdi el temps escrivint obres que fan mala fetor. No seriem sincers si no afirméssim que té condicions per a escriure obres interessants. Té temperament de novellista i sap dir les coses amb gran naturalitat. Per què, doncs, no ha d'escriure obres que siguin dignes del seu talent? Per què, podent contribuir a la difusió del llibre català, posa a les mans del poble una obra llorda i immoral que accentuarà més el materialisme que avui plana damunt la societat?

El personatge central de l'obra que ens ocupa té la dèria antipàtica i ridícula de creure que totes les dones l'estimen. És un home irresistible. Una mena de terrible Pérez. Ens conta les seves facècies amb una panderia insuportable. És un personatge de sainet. En té prou amb esguardar una dona de cua d'ull perquè s'enamorin d'ell fins les més insensibles a l'amor. L'autor no ens diu si aquest home enamorat que amb els ulls fa trencadissa assisteix a les sales de cinema. Si assistís creuria sens dubte que s'enamoren d'ell les artistes que apareixen damunt la pantalla.

Aquest Don Joan modern ens explica els seus amors d'una manera tan impúdica i amb un cinisme tan accentuat, que arriba a fer repugnància. Hi ha escenes d'una cruesa brutal. Els personatges de l'obra xipollegen constantment dins les aigües de la lascívia.

Conté algunes imatges de molt mal gust i frases molt poc elegants. Quan En Verdós és a Roma es parla d'uns cardenals que tallen el bacallà.

El llenguatge és poc acurat. Hom diria que l'autor s'esforça a dir les coses ben vulgarment.

Certs castellanismes són imperdonables en un autor que en altres obres ha demostrat que coneix a fons la llengua catalana. Escriu "desparpall" com equivalència del mot castellà *desparpajo*, i "trast" equivalent a *trasto*. L'expressió castellana *dale que dale* la tradueix literalment i escriu: "da-li que da-li". Usa verbs inadmissibles, com *apretar*, i altres formes verbals bandejades avui totalment de la nostra llengua literària.

En un dels capítols escriu: "Seguérem en un banc sota l'arriçat paraigua d'una palmera, cenyint-nos ben aprets l'un contra l'altre".

"Arriçat" ni "aprets" no han estat mai mots catalans. Podríem esmentar molts castellanismes que, sortosament, ja ningú no empra, i alguns neologismes de gust dubtós.

Aquestes coses són molt sabudes, però les diem per tal que es vegi que aquests innovadors de la literatura catalana que creuen *épater* els incautes amb llur cinisme, en comptes de depurar la llengua, la malmeten.

Certament que poden usar-se determinats castellanismes; però mai quan existeix una paraula viva que expressa exactament el mateix. Fa ben fet el senyor Santamaria d'emprar, per exemple, del castellà el mot *ranxo*, perquè en català no existeix un mot equivalent. Però per què ha d'emprar l'adjectiu "arriçat", tenint la paraula "rutllat"?

No som pas enemics sistemàtics ni dels castellanismes ni de la incorporació a la nostra llengua dels mots estrangers. Les llengües s'enriqueixen assimilant-se aquells mots i aquelles formes d'expressió que no posseeixen. Quans mots trobaríem en el nostre lèxic que no són nostres? En totes les llengües passa el mateix.

No hem de malmetre, però, el nostre tresor lingüístic. Els que bandegen una paraula viva i la substitueixen per una altra manllevada a una llengua estrangera, els podem comparar a un orfebre que substituís d'un joiell una pedra preciosa per una pedra falsa.

El senyor Santamaria no solament ultratja la llengua, introduint-hi mots manvellats que la desfiguren, sinó que ha donat també una llançada a la nostra espiritualitat.

No creiem que estigui gaire satisfet de l'èxit de la seva obra.

D'ací i d'allà

Aquests dies a cops de picots han obert les vore-res de la plaça de Catalunya.

Fa poc temps que foren acabades, i ara no sabem quina companyia es creu amb el dret d'obrir-les; es-micolant l'asfaltat.

Quan siguin acabades aquestes obres, vindrà una altra companyia a obrir-les novament.

No creieu que això és un abús intolerable?

Quan serà que a Barcelona podrem passar pels carrers sense trobar cap mena d'obstacle?

Els jardins de la plaça de Catalunya també han estat modificats.

Han estat arrencats els apis i en substitució han plantat alzines. Demà arrencaran les alzines i plan-taran oliveres.

Ara que es celebren tants banquets a l'Ajuntament no li vindria malament tenir unes quantes oliveres.

Així tindria olivetes pels entreteniments.

Amb aquest estalvi potser podria acabar els grups escolars les parets dels quals estan ja caient de velles.

En Mussolini ha declarat que volia que fos cele-brat solemniament l'any franciscà. Ens plau molt aquesta declaració, però, la veritat, no comprenem quina relació té el feixisme amb l'esperit dolç de Sant Francesc.

Les idees imposades a cops de fuet no han estat mai franciscanes.

Ens sembla que En Mussolini trobaria en el paga-nisme algun símbol que donaria molt millor una idea clara de la força d'opinió que representa.

En un teatre de Barcelona actua una companyia de negres.

Els balls que actualment estan de moda en tots els salons elegants, són ballats amb molta de gràcia pels dansarins negres. No ens estranya que ells ballin fent contorsions i movent grotescament el cos, per-què al capdavant són danses que s'adapten a la seva psicologia. El que ens estranya és que hi hagi senyo-retes que vulguin ballar com els negres.

Els costums més ridículs d'Amèrica es van intro-duint als pobles de la vella Europa.

Una senyora que contemplava entusiasmada els negres exclamà:

—Per què serà que aquesta gent sua tant?

—Es natural, dona —respongué el marit—. No veus que treballen com negres.

Uns industrials de Múrcia han felicitat el senyor Calvo Sotelo pels seus projectes tributaris.

Ara sí que podrà dir amb molta raó que les pro-tes tes no són unànimes.

Es el que deia un comerciant amic nostre: Aquest Calvo no té pèl de tonto.

Els diaris han parlat extensament de la senyora que fou trobada morta dins el seu domicili.

Alguns diaris expliquen el fet amb una riquesa de detalls, que qualsevol creuria que quan es va co-metre el crim hi havia el rpòrter amb el llapis a la mà vigilant pel forat del pany.

Sembla estrany que els diaris serveixin per aques-tes coses.

De vegades passen coses interessantíssimes i els diaris no en diuen res.

La majoria dels diaris de Barcelona podrien publi-car-se amb un linotipista i un groom que passés a recollir les notes oficioses dels centres oficials.

En Pere Corominas, l'autor de la *Vida austera*, acaba de publicar una obra en la qual empra un llen-guatge groller.

Haurem de demanar que es desinfectin les nos-tres llibreries.

Aviat haurem de fullejar amb guants els llibres de certs autors i els haurem de llegir amb una careta contra els gasos asfixiants.

Estem passant una mena de xarampió d'immo-ralitat que fa perdre el seny a molts autors.

Aquesta gent, en comptes d'escriure, seria prefe-rible que passessin una temporada a un sanatori.

En un cinema d'aquesta ciutat hi ha un avís da-munt un cartell anunciador d'una pel·lícula que diu: "No apta para señoritas ni para menores de 16 años".

Millor seria que posessin un avís que digués així: "No apta para hombres y señoras que tengan ver-güenza".

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

El que passa

ESPANYA ENDINS

El magne projecte de l'illustrat enginyer Marquès de Guadalorce, ministre de Foment, per a completar la xarxa ferroviària d'Espanya, minvar distàncies i posar en comunicació les comarques isolades amb els centres de riquesa, ha causat bon efecte; i encara que bona part del projecte no el veuran realitzat els vivents, altra part, la més imprescindible, es posarà en execució aquest mateix any. *Deo volente*.

Ara bé; si al marquès de Guadalorce no se li donen mitjans i temps per portar a cap la seva empresa, de què hauran servit els treballs preparatoris i les esperances concebudes?

I aquest és el primer problema a resoldre. Els ministres tècnics que s'ho valguin, haurien d'estar a cobert de les cobejances i les desfetes polítiques. A les nacions on l'administració de l'Estat és cosa seriosa, els ministres que són mestres en qualsevol ram d'ella, perduren anys al poder perquè el país s'aprofiti de les seves qualitats.

Com de consuetud, el President del Ministeri cívico-militar ens dona matèria a propòsit per omplir aquesta secció.

Ell sempre està amatent a desfer les maniobres dels personatges de l'anomenat antic règim, i com sigui que alguns d'ells i amb ocasió d'un homenatge fet a un novel·lista, segons diuen, han dit... però deixem-ho tal com consta en el telegrama corresponent autoritzat per la censura, que han publicat tots els diaris:

"En els discursos, el senyor Sánchez Guerra i el comte de Romanones foren aplaudits. Ambdós entonaren un càntic a la perenne joventut de què en dit llibre es fa gala i a la sobirania de l'art, "única sobirania absoluta — digué el senyor Sánchez Guerra — que la seva consciència admetia i que la seva dignitat no rebutjava".

El cap del partit reformista, senyor Alvarez, digué que els homenatges estan extremadament desacreditats, i que en aquests temps, tant s'han prodigat que són, millor que expressió d'admiració merescuda, com succeeix en el cas present, rendiment interessat als trepadors polítics que no dubten passar per damunt les llibertats públiques, per a assolir llurs fins particulars.

El senyor Gamero, com Apolló,—continuà dient— és l'encarnació de la joventut eterna, joves són la seva ànima i el seu gest i jove, briós i esforçat aquest anhel de llibertat que campeja en la seva vida, en les seves idees i en el seu cor generós.

Aqueixes virtuts — afegí don Melquiades Alvarez — emplen la seva obra de cordial i ameníssima essència democràtica. Sense la llibertat, no viuen els homes ni els pobles.

Tots els qui som ací — acabà dient — en aplaudir l'obra de Gutiérrez Gamero, protestem contra l'atropell de les llibertats públiques.

Aquestes paraules del senyor Alvarez foren acollides amb una ovació."

El Marquès d'Estella els ha picat els dits en una nota ja coneguda.

La veritat és que els alludits senyors no saben encara per on naveguen, i van a risc d'ofegar-se. *Tempus tacendi...*

Demés, acaba de manifestar En Primo de Rivera que encara han de transcórrer uns vint anys perquè tinguem Corts.

Com a comentari se'ns acuden uns quants refranys de Castella que no gosem publicar, i no certament perquè faltessin en res al respecte degut al segon cap de l'Estat, sinó per... allò altre.

Anem a dir, però, que si les Corts noves ho han de fer tan malament com les velles... ja poden afegir-s'hi anys als 20 fixats pel Marquès d'Estella.

ESPANYA ENFORA

Hi ha dues crisis pendents, per bé que en aquest precís moment semblen arranjades, que tenen gran part d'Europa a mig alè. Els governs francès i alemany fa temps que viuen en crisi política permanent. Es procura cobrir les aparences de normalització, però tothom s'adona de la maniobra.

La causa principal d'ambdues situacions polítiques és el malestar econòmic de les respectives nacions. El nacionalisme germànic no gosaria a parlar si Alemanya hagués retrobat el camí de la seva restauració.

A França aquest malestar econòmic el paguen els Ministeris que van succeint-se en el poder. Fan vera llàstima els seus caps directors, perquè mal si fan, mal si no fan. I com que no es beslluma cap solució bona per al vital conflicte que sofreixen anys ha les finances franceses...

França, però, té un altre conflicte que li truca a la porta, i més greu, potser. Els trucs, per ara, són suaus, encara que Mussolini en parlar recentment del neo-imperialisme italià no va fer pas cap embut. Si de cas va parlar pel broc gros...

I el que és pitjor és que, simultàniament, s'ha iniciat l'aproximació d'Anglaterra i Itàlia. El primer pas s'ha donat, fa pocs dies, a Rapallo. Mussolini i Chamberlain conferenciaren allí llargament, a cobert d'indiscrecions, per bé que la premsa italiana flairà quelcom i ha descobert l'iniciament.

Anglaterra té necessitat imprescindible d'auxilis, sobretot per la part d'Orient. També els necessita cap al Nord. Ara mateix està maniobrant en el Bàltic per assegurar-se una base naval, a despit del govern dels Soviets.

L'ajut d'Itàlia pot ser-li a Anglaterra decisiu en cas d'un conflicte. Els interessos d'ambdues potències no són pas antagònics avui dia.

I encara es parla de la Conferència de desarmament!

Noticiari

ESPANYA

El Banc de Crèdit Local opera en moltes parts. Hi ha poblacions que s'aprofiten dels crèdits que facilita, per a obres de cultura, com recentment a Osuna, on s'ha construït un Grup Escolar magnífic amb fons prestats pel dit Banc.

—El Centre Moral del Poble Nou dedicà, el dia dels Reis, una funció extraordinària en què representà l'Estel de Nazaret, als infants asilats per la Protecció de la Infància. Hi assistiren uns 250, als quals s'obsequià amb un petit refresc.

No cal dir que sortiren contentíssims de la formosa sessió.

—Els temporals de neus han ocasionat alguns danys a les hortes, però la veritat de la sentència popular: *any de neu any de Déu*, es confirmarà com sempre.

—El Director de la Institució Internacional "Ora et Labora", don Ildefons Montero Díaz, ens fa saber en atent ofici el trasllat de les seves oficines i empreses de propaganda catòlica-social, de Sevilla a Toledo, a la Plassa del Zocodover, núm. 31, (Aparat 28).

Agraïm sincerament l'avís i els oferiments del senyor Montero.

—El Marquès de Valdecilla ha donat 924.500 pessetes a la Universitat de Madrid. Està bé. Però si les hagués regalat a CATALUNYA SOCIAL, que en fariem de coses!

—El Concurs de Cartells simbòlics de l'Obra dels Homenatges a la Vellesa, promogut per la C. P. V. E., ha estat un èxit. Els nombrosos treballs presentats són tots dignes d'atenció i han estat degudament premiats. Ha guanyat el primer premi el número 57, lema *Tardor*.

Aviat seran exposats al públic, anunciant-se oportunament.

—El Sindicat Catòlic de ferroviaris de Monforte (Galícia), que és un dels més forts i ben governats d'Espanya, ha celebrat la seva Assemblea anyal sota la presidència d'Agustín Ruíz, un dels obrers més capacitats que coneixem. Ha estat molts d'anys a Catalunya, i té tot el seny i tota l'empenta de la nostra terra.

—Ultra l'Institut Nacional de Previsió i altres organismes, s'ha fixat en molts centres culturals d'Espanya el cartell divulgador del programa de febrer i març, corresponent al curs del Segur Obrer de Reus, sobre política constructiva del retir obrer obligatori.

—Ha causat bon efecte la darrera R. O. sobre els lloguers, modificant i aclarant el R. D. que renova les disposicions fonamentals.

—Entre els homenatges més formosos retuts darrerament a l'Ancianitat, cal registrar el que tingué lloc a Alcalà d'Henares, en el qual prengué part el nostre il·lustre amic i notable sociòleg don Severí Aznar.

—Un sacerdot benemèrit de la causa social-catòlica tindrà prompte una estàtua a Sòria. A part de molts altres treballs, redimí els treballadors d'al-

guns pobles per mitjà de la institució de Sindicats Agrícoles Catòlics dirigits per ell, que feren possible la compra i la parcel·lació d'extensos latifundis avui dia propietats dels seus socis.

—El Consell Superior de la Infància es proposa de demanar informes als representants d'Espanya a l'estranger sobre les disposicions governatives que regulen la indústria del cinema i la policia de costums a ell referent.

Però, si a Espanya es complissin bé les lleis i les disposicions semblants...

—La Lliga contra la Pública Immoralitat està organitzant una Secretaria per intensificar la seva acció a les capitals d'Espanya en algunes de les quals està donant bons resultats. Poca burocràcia i molt de zel...

ESTRANGER

El desterro del turbant turc perpetrat pel govern d'Angora, produeix constants i greus conflictes a Turquia, fins el punt d'haver estat necessària la llei d'estat de siti.

Sí que té poca feina el Govern turc!

—Holanda ha dictat mides severíssimes contra la propaganda comunista a les seves colònies.

A Holanda saben governar-se.

—Les autoritats de moltes ciutats d'Itàlia han emprès una vigorosa campanya de policia de costums, per tal de sanear i enrobustir el poble. Entre altres coses han prohibit els balls on el jovent, fent ús de certes modes ianquis d'una llibertat aquí a Europa impossible, hi anava sense cap vigilància...

A Itàlia hi ha una forta reacció en aquest sentit de dignificació cristiana.

No podem dir el mateix d'Espanya.

—El Canceller anglès de l'"Echiquier" es proposa que els empleats, en comptes de set hores, en treballin vuit.

Per ara a Espanya el Govern ja s'accontenta que en treballin cinc.

—A Itàlia ha estat objecte de generals elogis la nova Llei de Protecció a la Infància i a la Maternitat, per les seves acurades i sàvies disposicions. Resulta la llei més perfecta que es coneix sobre tan interessant matèria. *L'Osservatore* l'aplaudí xardorosament.

—Les colònies angleses s'han unit als treballs que porta a cap la Lliga de les Nacions contra la pornografia, per tal de combatre-la més eficaçment.

—Alemanya ha registrat en la primera setmana de gener 426 suspensions de pagaments. Al mes de desembre n'hi hagué 1.660. A aquest pas aviat tota la nació es posarà a cobert de pagaments. I si ningú no paga, de què faran mànagues els alemanys?

—L'Institut de Cooperació Intel·lectual, institut al costat de la Lliga de Nacions per contribuir a l'obra de la pacificació mundial, ha establert una Subcomissió de Lletres i Arts per fer més extensa i profitosa la tasca, de la qual formen part caracteritzades personalitats de les principals nacions.

Està bé. Però els catòlics no creuran ni en la bona fe ni en l'eficàcia definitiva de la Ll. de N. fins que l'Església tingui dins ella la deguda representació.

—La plaga dels usurers ha crescut tant a Hongria, que el govern s'ha vist precisat a demanar al Parlament una llei radical per combatre-la.

Publicacions d' "Acció Popular"

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel
DR. JOSEP M. LLOVERA

Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d' "Acció Popular"

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 " enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Preus especials per als senyors Subscriptors de
CATALUNYA SOCIAL

D'IMMINENT PUBLICACIÓ

La Bíblia en Català

Comentada i traduïda dels textos originals
pels

MONJOS DE MONTSERRAT

L'obra constarà d'una vintena de volums
en quart de 400 pàgines. Apareixeran
dos volums a l'any.

Preus de cada volum

Paper japó	200 ptes.
Paper fil	60 »
Paper verjurat (amb relligadura)	30 »
Abans del dia 1 de març 1926,	25 »

Prospectes i subscripcions: MONESTIR DE MONTSERRAT

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Meca-
nografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis
comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colòmbia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Àfrica. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Obres de

J. Civera i Sormani

Acaba de publicar-se

**LES ABELLES DEL JARDÍ DE LA REINA
I ALTRES CONTES**

PREU: 4 pessetes

Aquesta setmana es posarà a la venda

**SOTA ELS ULLS CLARS
DE MADONA POBRESA
(NOVEL·LA)**

PREU: 4 pessetes

De venda en totes les llibreries
Dipòsit: **LLIBRERIA SUBIRANA**

Els subscriptors que desitgin adquirir alguna d'aquestes obres, trameient per Gir postal el seu import, les rebran sense augment de preu.

R. Rucabado

Compendi d'educació civil . . .	Preu, 3'50
La defensa de la família . . .	> 0'50
El Sindicat i el Casino . . .	> 0'50
Socialisme espiritual . . .	> 1
En Balmes i el problema de l'associació obrera . . .	> 1
Contra el joc i el pacte amb el joc	> 3'50
Angoixes socials	> 3'50
Entorn del Sindicalisme . . .	> 4

DE VENDA

**en les principals llibreries i quioscos i en
l'Administració de CATALUNYA SOCIAL**

FRANQUEO CONCERTADO